

דברי תורה

ושיחות קודש

פרשת וארא תשפ"ב

תוכן העניינים

ואלה יעמדו על הברכה בעבור שנדבו הוצאות הגליון

לע"נ הרה"ק רבי יוסף בן הרה"ק רבי מנחם זי"ע מאמשינאוו גלב"ע ג' שבט תרצ"ו
לע"נ הרה"ק רבי שמחה בונים מאוטווצק בן הרה"ק רבי מרדכי מנחם מנדל מווארק גלב"ע ב' שבט תרס"ו הונצת ע"י נינו הגה"ח ר' יצחק בונם קאליש שליט"א – ירושלים
הרה"ח ר' שמואל ווייסבראד שליט"א לרגל שמחת אירוסי הבת
הרה"ח ר' יעקב דוד לאך שליט"א – בארא פארק לרגל הולדת הנכדות אצל חתנו הר"ר יוסף אברמציץ הי"ו
הר"ר יוסף אברמציץ הי"ו – ירושלים לרגל הולדת הבנות
לע"נ הרה"ח ר' שלמה ב"ר פסח קופיעיץ ז"ל גלב"ע כ"ז מבת תשע"ג
הרה"ח ר' נתן פנחס ערליך שליט"א לרגל שמחת נישואי בנו החתן שלמה חנוך ערליך הי"ו
הרה"ח ר' אברהם פריעדמאן שליט"א – בארא פארק הרה"ח ר' אליעזר משולם פריעדמאן הי"ו – בארא פארק לרגל שמחת נישואי הנכד/הבן החתן מנחם מענדל פריעדמאן הי"ו
הרה"ח ר' יוסף פריעדמאן שליט"א – אשדוד בן אבד"ק מענקא זצ"ל לרגל שמחת נישואי נכדו
הרה"ח ר' יעקב משה רוזנפלד שליט"א – בני ברק לע"נ אמו מרת אסתר ברכה ע"ה בת יבלחמ"א ר' יששכר דב הלוי שליט"א אשת יבדלחמ"א הגה"ח ר' אשר אליהו רוזנפלד שליט"א – בני ברק גלב"ע כ"א מבת תשפ"ב
לע"נ הגה"ח רבי ישראל דוד ב"ר יעקב משה רוסט זצ"ל רב דחסידי גור בחיפה גלב"ע י"ט מבת תשפ"ב הונצת ע"י נכדו הרה"ח ר' שמחה בונים רוסט שליט"א

- ליל ש"ק וארא תשפ"א
- קידושא רבא וארא תשפ"א
- קידושא רבא שמות תשפ"ב
- סעודה שלישית שמות תשפ"ב
- הרה"ק רבי יוסף מאמשינאוו
זי"ע – ליל ש"ק וארא תשפ"א
- אחר הבדלה שמות תשפ"ב/ב
הרה"ק בעל שם משמואל
מסוכטשוב זי"ע

ניתן לקבל הגליון

בארה"ק

בני ברק

ביהמ"ד אמשינאוו רחוב חזון איש 76

ירושלים

אצל הרה"ח ר' זלמן לעווין שליט"א

ביתר

אצל הרה"ח ר' אברהם לאנדא שליט"א

בארה"ב

בארא פארק

ביהמ"ד אמשינאוו 4408-15th Ave.

וויליאמסבורג

ביהמ"ד אמשינאוו 144 Rodney st.

מאנסי

ביהמ"ד ווארקי 10 Maple ter.

יז"ל ע"י מערכת דברי תורה – אמשינאוו

כל הזכויות שמורות C

לתרומות, הנצחות, ולקבלת הגליון

052-762-8803

Y0527628803@gmail.com

ליל שבת קודש פרשת וארא – ג' שבט תשפ"א לפ"ק

יתבי בפלכי טבריא, א"ר יהושע, רבי, למה לא בקש נח רחמים על דורו. אמר לו רבי אליעזר, כי אמר בלבו הלוואי שאבקש רחמים על עצמי להינצל מן הדין, ועל כן חשב שבוודאי אינו יכול להתפלל עבור אחרים, וזה הטעם שלא בקש רחמים עליהם. אח"כ הוסיף רבי אליעזר ואמר, עם כל זה, באמת היה לו לנח לבקש רחמים על העולם, שכן נוח לו להקב"ה מי שאומר טוב על בניו, ובכח זה היה יכול להצילם.

והביא ראי' מגדעון שהציל את בני ישראל, במלחמה עם מדין, ואז צעק גדעון לפני ה', (שופטים ו, יג) כמ"ש ולמה מצאתנו כל זאת ואיה כל נפלאותיו אשר ספרו לנו אבותינו לאמר הלא ממצרים העלנו ה' ועתה נטשנו ה' ויתננו בכף מדין וגו'. ויפן אליו ה' ויאמר, לך בכחך זה והושעת את ישראל וגו'.

וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני ה' וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב באל שדי ושמי ה' לא נודעתי להם. הנה התחיל הפרשה וידבר אלוקים, שהיא מדת הדין, ומסיימת ברחמים, אני ה', ובמדרש רבה, (ו, א) הה"ד (קהלת ב) ופניתי אני לראות חכמה והוללות וסכלות, כי מה האדם שיבא אחרי המלך את אשר כבר עשוהו וכו', והלוא כבר הודיע הקב"ה למשה, שפרעה לא יניחם לילך, ומשה עדיין אמר, למה הרעות לעם הזה, על כן בקשה מדת הדין לפגוע בו, ולכן נאמר, וידבר 'אלהים' אל משה, במידת הדין, אמנם לפי שנסתכל הקדוש ב"ה, שבשביל צער ישראל דבר כן, חזר ונהג עמו במדת רחמים, וזהו ההמשך, ויאמר אליו אני ה', ע"כ.

ואולי נוכל לפרש עוד, בהקדם דברי הזוהר חדש פר' נח (מובא בספרי הרבי מלובלין), רבי אליעזר ורבי יהושע הוו

וגדעון לא היה צדיק ולא בן צדיק, אך כיון שאמר טוב על ישראל אמר לו הקב"ה 'לך בכחך זה והושעת את ישראל מיד מדין', ומדייק הזוה"ק מהו בכחך זה. ומפרש, בכח זה שאמרת טוב על ישראל, יהא לך כח גדול להצילם ממדין, עכתו"ד הזוה"ק. נמצא שמי שטוען למען כלל ישראל, אפילו אם הוא בעצמו אינו ראוי לישועה, בכל זאת נחשב לזכות גדולה שמלמד זכות על בני ישראל, ובכוחה רב להושיע.

ועל פי זה נוכל לפרש הכתוב, שבתחילה הקב"ה דיבר איתו משפט כיון שדיבר קשות, למה הרעותה, אבל דוקא על ידי זה עצמו, שדיבר בחזקה למען כלל ישראל, בכח זה הושיע את ישראל, ונתהפך כל הגזירה למידת הרחמים, וזהו ויאמר אני ה'.

*

במדרש רבה, (ו, א) הה"ד (קהלת ב) ופניתי אני לראות חכמה והוללות וסכלות כי מה האדם שיבא אחרי המלך את אשר כבר עשוהו וכו'. **ובשפת אמת** [תרל"ט]. מבאר את טענת משה, למה הרעותה, כי הצדיקים אינם יכולים לסבול הבלי עוה"ז ושקריו, ובעיניהם הוא פלא, איך השקר מתגבר בעולם, ואיך טח עיני אנשים מלהכיר שהכל הבל הבלים. וטענת משה היתה זעקה נגד כל ההבל וההוללות שישנו בעולם, ועל זה התרעם, הרי גלוי וידוע שהקב"ה בשמים ממעל ועל הארץ מתחת, ולמה צריך את כל היגיעות וההסתרות וכל הבלי עוה"ז, ובלש"ק: 'ואמירת מרע"ה למה הרעותה. בודאי הם דברי אמת. כי הוא צריך להיות תימה אצל האדם במציאות הרע בעולם'. ומסיים, אבל אחר שמשכיל שהכל הבל, צריך לבטל עצמו להאמין בהבורא ית' שגם זה מנפלאות תמים דעים, וכך צריך להיות, ואין האדם יכול לבוא

אל השלימות רק ע"י שמתהלך בכל
אלה ההבלים, ומברר הטוב מהרע
בעולם.

*

והן לא יאמינו וגו' ולא ישמעו
בקולי. ואיתא בגמ' (שבת צז, א)
שהקב"ה השיב לו, בני ישראל
מאמינים בני מאמינים, ואתה אין
סופך להאמין, כדכתיב יען לא
האמנתם וגו'. ובשפת אמת נשנת
תרס"ג מבאר, שבני ישראל מושרש
בהם האמונה בכח האבות. ואף על
פי שבכובד הגלות אין יכולין בכל
עת להוציא אמונה זו מן הכח אל
הפועל. בכל זאת, עדיין הם בני
מאמינים. ומוסיף ואומר, 'זכמו
שצריכין להאמין בהקב"ה, אף שאין
יכולין להבין את הנהגתו הנעלמת,
כמו כן צריכין להאמין בבני ישראל,
אפי' שנראין כעורין ושחורין, כמ"ש
שחורה אני ונאווה'. וזה מה שטען
הקב"ה אל משה רבינו, אף שהם
נראים לך רחוקים, הי' לך להאמין

בבני ישראל עיי"ש. שכן בני ישראל
טובים הם בעצם, וכל החטא הוא רק
בדרך מקרה, ולכן בכל עת יכולים
הם לקבל על עצמם את דרכי הנהגת
הבורא ב"ה.

*

תחילה למקראי קודש זכר ליציאת
מצרים (קידוש ליל שבת), ובספה"ק
זרע קודש (פרשת בא) על מה
שאומרים בנוסח הקידוש, 'תחילה
למקראי קודש זכר ליציאת מצרים',
פירוש שעתה בשבת קודש, נפתח
שער והתחלה, להיות נקרא קודש,
אף למי שעד עתה היה משוקע
בעבירות, כי השבת מכפר על בני
ישראל. ואף למי שנראה על פי שכל
והטבע שאי אפשר לו לצאת מעומק
הקליפה, גם הוא יכול להיות קודש,
ולזה מוסיפים ואומרים 'זכר ליציאת
מצרים', שכן גם אז היינו משוקעים
במ"ט שערי טומאה, וכמעט שטבעו
במצולות, והשי"ת עשה לנו נס,
להיות נשארים באמונה. והנה על ידי

מעשה יציאת מצרים, אלא על פי המבואר בספה"ק (מצדיקי בית פשיסחא) שבכל שבת נמצא ממש 'הכח' של יציאת מצרים, כי ענין יציאת מצרים הוא יציאה מגלות הדעת, שיוכל לזכור שהקב"ה מחי' ומהוה את הכל, וכן בכל שבת קודש יורד הארה זו, שהנפש יוצאת לחרות ממאסר הגוף, ואף החומר מרגיש מאור קדושת שבת.

זה שכבר נפתח השער, כח הנס הזה קיים לעד, ואפשר בכל עת שצריך לעוררו שוב, ובכח זה ניתן לצאת מהטומאה לקדושה, ולכן מזכירים בכניסת השבת הנס של יציאת מצרים, עכל"ק. וכ"ק אזמור"ר זצללה"ה היה חוזר רבות בדברות קדשו כעין זה.

ונוכל לומר עוד, זכר ליציאת מצרים, שהשבת אינו בא רק 'לזכר' של

קידושא רבא פרשת וארא – ג' שבט תשפ"א לפ"ק

שעבודת משה היא מדריגה יותר עליונה, אעפ"כ הרי העיקר הוא היחוד של הקב"ה עם כנס"י, וזה הרי נגמר רק ע"י שני כוחות אלו יחד. וזה גם הביאור, בזה שנאמר ששניהם שקולים היו, שלכאורה קשה למה יצטרכו שני צדיקים באותו מדריגה, אלא הכוונה שצריך את עבודת שניהם, כי זה בלא זה, אינו דבר השלם.

והנה יש וויכוח ידוע בין הקב"ה וכנסת ישראל, מהיכן להתחיל הגאולה, שהקב"ה אומר שובו אלי ואשובה אליכם, ואנו אומרים, השיבנו ה' אליך ונשובה. אבל זה ברור שאם הגאולה נעשה ע"י הקדמת התעוררות של בני ישראל, נעשה הגאולה ביותר תוקף, והוא גאולה שלימה, ועל כן לא רצה משה שהוא שושבינא דמלכא, לפעול את ענין הגאולה, אלא רצה שיהא על ידי אתרעותא דלתתא, כלומר שאהרן

הרה"ק הרבי מלובלין (בספרו זאת זכרון) מבאר כוונת משה שסירב לילך למצרים בשליחתו של מקום, וכן מה שביקש שישלחו את אהרן במקומו. שכן אם היה זה מפני כבודו של אהרן בלבד, אינו מובן, וכי משום זה לא ידקדק בכבודו של השי"ת, שצווה לו לילך.

אלא משה רבינו הוא שושבינא דמלכא, מלך מלכי המלכים, ואהרן שושבינא דמטרניתא, היינו כנסת ישראל, והפירוש, שאהרן תפקידו היה לקרב את בני ישראל, עד שיהיו ראויין להשראת השכינה. וזהו שאהרן היה מתפלל תמיד על כלל ישראל, וכיפר עליהן, וקירב עי"ז את כנסת ישראל לאביהם שבשמים. אך משה רבינו היה ענינו להמשיך אורו של הקב"ה לכנסת ישראל, והוריד את השכינה למטה, והביא את התורה לבני ישראל, וזה נקרא שושבינא דמלכא. והנה הגם

שה"ש ה, ב) שהקב"ה מבקש מאתנו ישראל פתחו לי כחודו של מחט וכו' כלומר שיהיה מעט איתערותא דלתתא, אבל במצרים שראה הקב"ה את ישראל בעומק הקליפה, ברוב רחמיו וחסדיו לא המתין על איתערותא דלתתא, ופסח ה' על הפתח הזה, ע"כ.

*

בעל ההילולא, כשדיבר באסיפת הנעילה בכנסיה הגדולה, אמר בתו"ד, ואיש כי יקדיש, את ביתו קודש לה', כל אחד צריך לתקן את עצמו, ויראה שביתו יהא קודש לה', ובזה יצליח להשפיע על הסביבה, ובדרך זה גם פירש את הפסוק, וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך - על ידי שיראו עליך את היראת שמים - ויראו ממך, יקבלו אחרים על ידך יראה. זכותו יגן עלינו ועכ"א.

יתקנם כראוי, ואז יהא ישועה שלימה, ונמצא שכל הסירוב של משה היה לטובת כלל ישראל, שבזה יהא כבוד שמים.

ומביא בשם רבו הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג, שאנו מבקשים מהקב"ה, השיבנו ה' אליך וגו', ולכאורה הרי בזה יהא הגאולה בדרגא פחותה, ולמה אנו מבקשים כן, אלא אנו מוסיפים 'ונשובה', שלכאורה הוא מיותר, אלא כוונתינו לבקש בזאת, כי הקב"ה הכל יכול, יפתח לנו פתח התעוררות להיות 'ונשובה', שאנו לבד נרצה לשוב אליו, ויהא נחשב לנו כאילו היה הכל באתרעותא דלתתא.

*

הרה"ק רבי ברוך ממעזיבזו זי"ע ביאר על הפסוק ופסח ה' על הפתח (שמות יב, כג) דאי' בחז"ל (מדרש

קידושא רבא פרשת שמות תשפ"ב לפ"ק

שהגיע הגדי למקום מחסה עם בריכה של מים, ושם עמד הגדי לשתות, כיון שהגיע משה אצלו אמר, לא ידעתי שהיית רץ מפני צמא, א"כ הלוא עיף אתה, ועל כן הרכיבו על כתיפו והיה מהלך עימו, אמר הקב"ה, אם כך יש לך רחמים לנהוג צאנו של בשר ודם, חייך אתה תרעה צאני ישראל. הרי לנו, שרועה הוא זה שמבין דבר מתוך דבר איך לעשות חסד, שכיון שראה שהגדי צמא, הסיק מכך שגם עיף הוא, וניהגו על כתיפו.

וכמסופר על רבה של ירושלים ר' שמואל סאלאנט זצ"ל כי פעם לפני פסח באה לביתו אשה לשאול שאלת חכם אם ניתן לצאת ידי חובת ארבע כוסות בשתיית חלב, תיכף מיהר אל הרבנית וביקש כי תספק לשואלת גם יין לארבע כוסות וגם דגים ובשר ושאר צרכי החג. כי הבין שהשואלת

במדרש (ב, ב) עה"פ ומשה היה רועה, שהקב"ה בוחן הצדיקים ודרכי הנהגתם בעת מרעה הצאן. שכך בדק את דוד המלך, שראה שבעת מרעה הצאן הוא מונע מן הבהמות הגדולים לצאת למרעה לפני הקטנים, והיה נזהר להתחיל להוציא לרעות את הקטנים, כדי שירעו עשב הרך, ורק אחר כך היה מוציא את הזקנים כדי שירעו עשב הבינוני, ואח"כ מוציא את החזקים שיאכלו עשב הקשה. אמר הקב"ה, מי שהוא יודע לרעות את הצאן איש לפי כוחו, יבא וירעה את עמי, כמ"ש (תהלים עח) ויקחהו ממכלאות צאן, ע"כ. הרי לנו שרועה נאמן הוא זה שיודע להתאים לכל אחד את חינוכו לפי כוחו, לזה מעט ולזה הרבה.

וכן בדק את משה רבינו במרעה הצאן, פעם אחת כשהיה משה רבינו רועה צאנו של יתרו במדבר, ברח ממנו גדי, והיה משה רץ אחריו, עד

אודות חלב, הרי מלבד יין, גם בשר
אין לה בביתה.

*

לא תאספון לתת תבן לעם וגו'.
בשעה שרצה פרעה להכביד העבודה
על בני ישראל, צוה שלא יתנו להם
תבן כפי שהיה עד אז, ולכאורה למה
הכביד פרעה על ישראל שלא ליתן
להם תבן, אם ברצונו להכביד
עליהם, יוסיף להם יותר עבודה, כגון
שיוסיפו במספר הלבנים שעשו עד
עתה. אלא ביאר אא"ז הרה"ק
מווארקי שהם ידעו שכדי לשבור
את רוחם את ישראל, צריך להוסיף
להם בדאגת הלב שכן 'טרדת המח
קשה מעמל הגוף' והדאגה התמידית
מנין יקחו תבן, תמרר את חייהם יותר
מאשר להרבות עבודתם.

וכמ"ש הצדיקים, יגיע כפיך כי תאכל
אשריך וטוב לך, היינו יגיע כפיים
אבל לא יגיעת המח, שבעסקי עוה"ז
אין ראוי לשעבד את המח, שזה צריך
להשאיר צלול לעבודת ה'.

*

שמעתי לאחרונה מאחד שקיבל
מאבותיו איך שהתפארת שלמה אמר
איזה ווארט, וכה הגיד, 'ויסתר משה
פניו כי ירא מהביט אל האלקים', -
ועשה תנועת יד, והעביר ידיו מעל
פניו – ואמר, 'און מידת הדין, טאר א
יוד אינגאנצען נישט אריינקוקען'.
והמספר הוסיף, שאחד מבני
משפחתו החזיק עצמו במשך כל ימי
המלחמה, בדברים אלו. (ותוכן הענין
מבואר כו"כ פעמים, בספה"ק תפארת
שלמה).

סעודה שלישית פרשת שמות תשפ"ב לפ"ק

השלם, וכך משכו את בני ישראל מטה מטה, וזה היא מה שאיתא (מכילתא יתרו) שאין עבד יכול לברוח ממצרים, שגרמו לחשוב שנוח להיות שם עבד מלהיות שר בארץ אחרת. וזה היה עיקר הגלות, וכך הרגילים מעט מעט עם העבדות.

ואח"כ הי' בפריכה, כי כאשר ראה פרעה שבני ישראל מתעוררים, ורואים לאיזה מקום רעה הכניסם היצר, מתחרטים בנפשם ורוצים לשוב אל ה', ומקוים לצאת מן הגלות. אזי מיד בא היצר בתכסיס נוסף, וגוזר תכבד העבודה וגו' היינו שיהא שקוע לגמרי בעניני גשמיות, עד שלא יהא לו פנאי כלל לחשוב על תכלית האדם בעולמו, ועי"ז יאמר נואש לעצמו, שאכן מרוב חטאים כבר אין יכול לשוב, ובזה דוחה הרהורי תשובה, וממשיך בדרכו הרעה, וזהו בפריכה, ולזה צריך האדם בכל עת להתעורר לתיקון המעשים.

וירא מלאך ה' אליו בלבת אש מתוך הסנה, וירא והנה הסנה בער באש והסנה איננו אכל. ובמדרש (ב, ה) הה"ד (שה"ש ה) אני ישנה ולבי ער, אני ישינה מן המצות ולבי ער לעשותן, ע"כ. ודרש כן מדכתיב בלבת ולא בלהבת, הרי לנו בתוכו תיבת ל'ב', וזה בא לומר, דהקב"ה רואה שבני ישראל במצרים, אף שמעוצם הגלות אינם יכולים לצאת ממצבם, אך בכל זאת ליבם בוער להתקרב לה'.

ובספה"ק בית יעקב (ראדזין) עה"פ ויעבידו בני ישראל בפרך, דאי' בגמרא (סוטה יא, ב) בפרך, ר' אלעזר אומר 'בפה רך', רב שמואל בר נחמן אומר 'בפריכה'. ושני הדעות אמת, כי כך דרכו של היצר, מתחילה מדבר בפה רך, היינו שהטעו את ישראל, שידמה להם שאין כונתם להרע כלל, ושיהא נדמה להם שהתשוקות והחמדות של מצרים הוא תפנוקי מלכין, ומי שיש לו זאת, הוא האדם

ובפרי צדיק (אות א) דאחר שבא משה לפני פרעה, הכביד פרעה את העבודה, ואז בא משה רבינו בטענה, למה הרעותה לעם הזה וגו', ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך הרע לעם הזה, והצל לא הצלת את עמך. וכבר הקשו הראשונים ז"ל למה התרעם, הלוא כבר הודיע השי"ת למשה, כי לא יתן אתכם מלך מצרים להלוך וגו'.

אלא עד עתה היה להם ביום השבת מנוחה, והועיל להם שבינת השבת שעל ידי זה יכלו להתחזק. כדאי **במדרש** (א, כח) שמשה תיקן להם יום השבת לנוח. והיו בידם מגילות שהיו משתעשעין בהם משבת לשבת לומר שהקדוש ב"ה גואלן, (מדרש ה, יח) ע"כ. ומסתמא היה להם הפרשיות שנאמרו בהם ההבטחות שהבטיח השם יתברך להאבות שיגאלו וזה היה דברי תורה שלהם. אך עתה,

לאחר שבא משה לפני פרעה, וגזר תכבד העבודה על האנשים ויעשו בה ואל ישעו וגו' אל יהו משתעשעין ואל יהו נפישין ביום השבת, ע"כ. על זה צעק משה רבינו אל ה', למה הרעותה וגו', שנתיירא כיון שנתבטל מהם השבת, לא יהא להם זמן ליישב דעתם, ולא יבואו להרהר בתשובה, ויתרגלו ח"ו למצבם להיות עבדי פרעה, ושוב לא יוכלו לצאת לעולם.

לזה אמר לו הקב"ה עתה תראה וגו', שאכן בתוך הגלות צריך ליזהר לשמור על הרהורי התשובה, אבל עתה אין לך לחשוש, כי אני כבר מוכן להוציאם וזה הוא חלק מן הגאולה.

יעזור השי"ת שנזכה כולנו לגאולת הנפש כדכתיב קרבה אל נפשי גאלה, ונזכה לגאולה שלימה במהרה ברחמים אמן.

הרה"ק ר' יוסף מאמשינאוו זי"ע – ג' שבט תרצ"ו

מתוך שיחות קודש ליל שבת קודש פרשת וארא – ג' שבט תשפ"א לפ"ק

בעל ההילולא מרן הרה"ק רבי יוסף זי"ע נולד בשנת תרל"ח, מספר ימים קודם הסתלקותו של זקינו הרה"ק רבי יעקב דוד זי"ע, ששהה באותם ימים לצרכי רפואה בעיירת המרפא מעראן שבאיטאליע. כידוע היו כאלו שניסו להניאו מנסיעה זו, שכן במצבו הקשה לא היה בטוחים שיעזור הנסיעה לשם. אך בכל זאת נסע, ואף התבטא לפני מקורביו, אינכם יודעים כמה נשמות ממתינים לי שם. נכדו בעל ההילולא פירש את טעם הנסיעה של זקינו למעראן, גם על פי פשוט, שחשב זאת לנכון, מחמת השתדלות לרפואה.

כשנולד הבעל הילולא קיבל אביו הרה"ק רבי מנחם מברק ממעראן, בו כותב אביו לאמור: ראות פניך לא פיללתי, והנה הראה אותי אלוקים גם את זרעך" – "ויקרא שמו יוסף...". ועל פי מכתב זה נקבע שמו כך.

*

בימיו כשהיה רב באוסטראווע, היה שם חבורה של מחללי שבתות שרצו לפתוח תיאטרון לעשות הצגות וכן חילולי שבת, ובעל ההילולא לחם נגדם בכל עוז, וקבוצה ההוא אף שלחו אליו חבורת רוצחים לאיים עליו, ולא נרתע מהם, ואף אביו הרה"ק רבי מנחם זי"ע שלח לו שלא ימשיך למחות בזה מפני סכנת נפשות, אך אמר, איך קען נישט פועל'ן ביי מיר, להרשות כזאת. ובכל עת שאני הרב כאן, לא יהא כזאת. וכך הוה.

*

דרכו של זקני אדה"ז רבי יעקב דוד זי"ע הי' לנסוע לעיירות לקרב אנשים לדרך החסידות ועשה חסידים גדולים כמו ר' אברהם סגי נהור ועוד.

ר' אברהם סגי נהור הי' אחד מגדולי הדור בזמנו, והיה סגי נהור מג' שנים, נעשה כ"כ גדול בתורה, שכן היה איש חזק ותפס אברך בידו עד שלא היה יכול להשמט ממנו, והיה צריך לומר לפניו דפים גמרא והיה לו ראש חריף ואחר שלמדו לפניו פעם אחת כבר הבין וזכר הכל. (וכמה פעמים בדברים קשים היו צריכים לומר לו שני פעמים וכמה פעמים ג' פעמים אבל יותר מזה לא היה צריכים כלל, וזה היה בין בנגלה ובין בנסתר).

ובשעת התנאים של **אזמו"ר רבי יוסף זי"ע** שהתקיים בקוטנא אצל זקן הכלה **הגאון רבי יהושע מקוטנא** לקח עימו **מרן אזמו"ר רבי מנחם זי"ע** את ר' אברהם סגי נהור כיון שהיה נצרך לבריות, (בסוף ימיו נעשה נגיד) רצה שהגאון מקוטנא ישוחח עימו בדברי תורה ויראה ואז יבואו לו לעזר העשירים המקורבים לרב מקוטנא.

באמצע כשדיבר הקוטנא גאון עם ר' אברהם בדברי תורה התפעל מאוד ואמר, 'דער איד קען דאך לערנען'... והביא בשבילו כסא גדול (פאטע"ל) לישב עליו.

פעם ביקר ר' אברהם סגי נהור בבית אחד מידידיו, וכיבד אותו בכוס טיי, ור' אברהם הגביה הכוס, ואמר שהכוס לא נטבל, ושאלו אותו 'פון וואנען ווייסט דו?' והשיב לו בפשטות, דאיתא דקודם שיאכל אדם או ישתה, צריך לצייר לפניו שם הוי', ואם הוא לא מצוייר אצלו, מובן שהמאכל אינו בסדר, וכי איזה טרפות כבר יכול להיות בכוס טיי, אלא בוודאי שהכוס לא נטבל.

*

באחד הימים בא **אזמו"ר אדה"ז רבי יעקב דוד** לאוסטראווע לשבות שם שבתו, כאמור היה דרכו לקרב לחסידות, על כן עשו לו המתנגדים רדיפות גדולות והלשינו עליו לפני השלטונות, כוונתם בזה הי' לטובה שחשבו שדרך החסידים הוא מכת שץ רח"ל, עד שהוצרך לברוח משם עוד לפני שבת, לעיר ראז'אן הסמוכה.

בעל ההילולא כשהיה בן כ"ח, הוכתר כרבה של אוסטראווע. במעמד ההכתרה, סיפר אביו אזמו"ר רבי מנחם זצ"ל על בריחתו של אביו מאסטראווע מחמת רדיפת המתנגדים, וסיים, עתה במנותכם את בן-בנו, לרבה של אוסטראווע, נתקן העוול ההוא.

*

שמעתי מכ"ק אאמו"ר זצלה"ה הכ"מ, שפעם הגיע בעל ההילולא זי"ע לבקר בביתו של ה'כלי חמדה' הגאון רבי מאיר דן פלאצקי זצ"ל שהוא היה הרב באסטראווע לאחר רבנו, וביקש הכלי חמדה מב"ב להגיש כוס טיי, אך משום מה התמהמה השתיה להגיע, והבין רבינו בחכמתו שבוודאי יש מחסור בסוכר, מחמת חיסרון כיס, ושם על השולחן היה באותה שעה סטים חדשים של הספר כלי חמדה שיצאו ממכבש הדפוס והביט בהם ושאל כמה עולה 'א זאץ' [סט] ומיד שילם עליו, לאחר כמה דקות הגיע הטיי.

וזהו אשרי משכיל אל דל, משכיל מלשון שכל, שעוזר לשני עם שכל, כדברי המדרש (ויקרא לד, א) אמר ר' יונה, אשרי 'נותן' לדל אין כתיב כאן, אלא אשרי 'משכיל' אל דל, הוי מסתכל בו היאך לזכות עמו וכו' עיי"ש.

*

באחד השנים ביומא דהילולא ג' שבט נכנס יהודי אל כ"ק אאזמו"ר זצלה"ה, והיה זקוק לאיזה ישועה, והודיע שלא יצא מן החדר עד אשר יקבל הבטחה שיוושע, אמר לו אזמו"ר: היינט האסטו א בעסערן קליענט, דו דארפסט מיר נישט בעטען, היינט איז דאך דעם טאטענ'ס ז"ל יארצייט, דער אייבישטער זאל העלפען אין זיין זכות זאלסטו געהאלפען ווערען...

אחר הברלה פרשת שמות תשפ"ב לפ"ק

בשבוע זה יומא דהילולא של הרה"ק בעל שם משמואל מסוכוטשוב זי"ע. היה בנו של האבני נזר שלמד עימו בצעירותו, היה מפורסם בגאונותו, החלקת יואב שהיה מתלמידי האבני נזר התבטא, את מה שאני מבין לאחר עיון במשך ג' ימים, השם משמואל תופס בסקירה אחת, הוא נולד ג' שנים לפני פטירת זקינו הרה"ק מקאצק זי"ע.

בצעירותו עמד בראשית ישיבה מיסודו של האבני נזר, ולימד תלמידים, אך לאחר הסתלקות אביו העביר את ראשית הישיבה לידי התלמיד והחסיד המובהק הקאז'יגלובער רב.

השם משמואל היה מוכשר מאד במלאכת שמים, היה סופר סת"ם ואף כתב ספר תורה, אולם לא גמרו עד הסוף. כמו כן היה מוהל מומחה, ואצל בניו שימש מוהל וסנדק גם יחד, והיה עושה כל זאת במומחיות יתירה.

ספרו שם משמואל הוא ספר נכבד מאד, וכל רואה אותו משתומם על המראה, בתוך הדברים הוא מביא פנינים יקרים מאביו האבני נזר וכן מרבותיו נביא מהם כמה דברים.

בספרו מביא שדבוריו האחרונים של זקינו הרבי מקאצק קודם הסתלקותו היה: כל מי שיניח את ראשו בתורה, הנני ערב בעדו שיהא לו טוב בזה ובבא.

עוד כותב במקום אחר, שידוע שלפי מה שהאדם מובדל מעניני החומר כך הוא זוכה לחכמת התורה, ובלא זה אין אצלו התורה אלא כשאר מיני חכמות, ויכול ח"ו לטהר השרץ במ"ט פנים. ומביא שזה מה שרמו אביו בהקדמתו הידועה לספר אגלי טל, שכתב שם בתו"ד, שכשנכנס לפני ולפנים לבית חמיו הרבי מקאצק,

'ממנו דרכי העיון למדתי, וממנו נתודעתי מה יקרא חדושי תורה באמת'. וכנראה מרמז שזה ענין חידוש אמיתי, שזה בא מתוך פרישות מחומריות.

פעם אמר **בשם אביו**, שכל אדם יכול להושיע את חבירו בתפלתו, אלא יש תנאי לזה, שצרתו של חבירו תיגע בו כמו צרתו ממש, אך לזה לבד צריך להיות איש המעלה.

כמו"כ כתב ששמע **שהרבי ר' בונם מפרשיסחא זצללה"ה** היה מתפלל בלי שום תנועה אלא היה עומד כמו עמוד של אבן ורק עיניו זולגות דמעות ושופעות בלי הפוגות.

סיפר **כ"ק אזמו"ר זצללה"ה** שפעם הי' זקיניו כ"ק **מרן רבי מנחם זצ"ל** אצל שבע ברכות ביחד עם השם משמואל, ובשעת אמירת השבע ברכות התחיל הרה"ק מהר"ם לנגן קודם 'מהרה' כמנהג אמשיןאוו, והיה שם אחד שעורר את השם משמואל אמאי נותן לומר שלא כמנהג, ואכן השם משמואל הכה על השולחן לרמז שיפסיקו, ואח"כ הי' לו מזה חלישת הדעת שפגם בכבודו של כ"ק **מרן מהר"ם זצ"ל** ונכנס אליו והתנצל לפניו במליצה ואמר, 'א בן יחיד איז אזא בעל מום אז אפילו דער קיסר וויל איהם נישט' (שברוסלאנד כשהיו חוטפים ילדים לעבוד בצבא לא היו חוטפים בן יחיד, והשם משמואל הי' בן יחיד).

היה יהודי תלמיד חכם בתל אביב זקן מופלג, ושמו ר' נפתלי ראזמארין ז"ל, והיה מתפלל בבית המדרש באר מים חיים ביד אליהו' תל אביב, וסיפר לי, כשהיה ילד קטן כבן שש הוא היה יחד עם אביו אצל השם משמואל, ואמר 'רבי איך וויל א ברכה', ענה לו הרבי, שיהא לך אריכות ימים, והוא בתמימותו שאל, כמה זה אריכות ימים? ענה לו הרבי מאה שנה, ואכן חי מעל מאה שנה בביראות הגוף.

זכותו יגן עלינו ועכי"א, א גוטע וואך, א פרייליכער וואך.

בית המדרש דחסידי אמשינאוו

בנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א

רחוב חזון איש 76 בני ברק

ערש"ק פרי וארא תשפ"ב

הודעה חשובה

הננו להודיע כי לרגל יומא דהילולא של רבינו

הרה"ק רבי יוסף זי"ע

יערוך כ"ק אדמו"ר שליט"א את שולחנו ביום שלישי
אור לג' בשבט, אחר תפילת מעריב

בבית מדרשינו

תפילת מעריב בשעה 9:00

הודעות ועדכונים בקו אוצרות אמשינאוו: 0747962683

בברכת שבת שלום ומבורך